

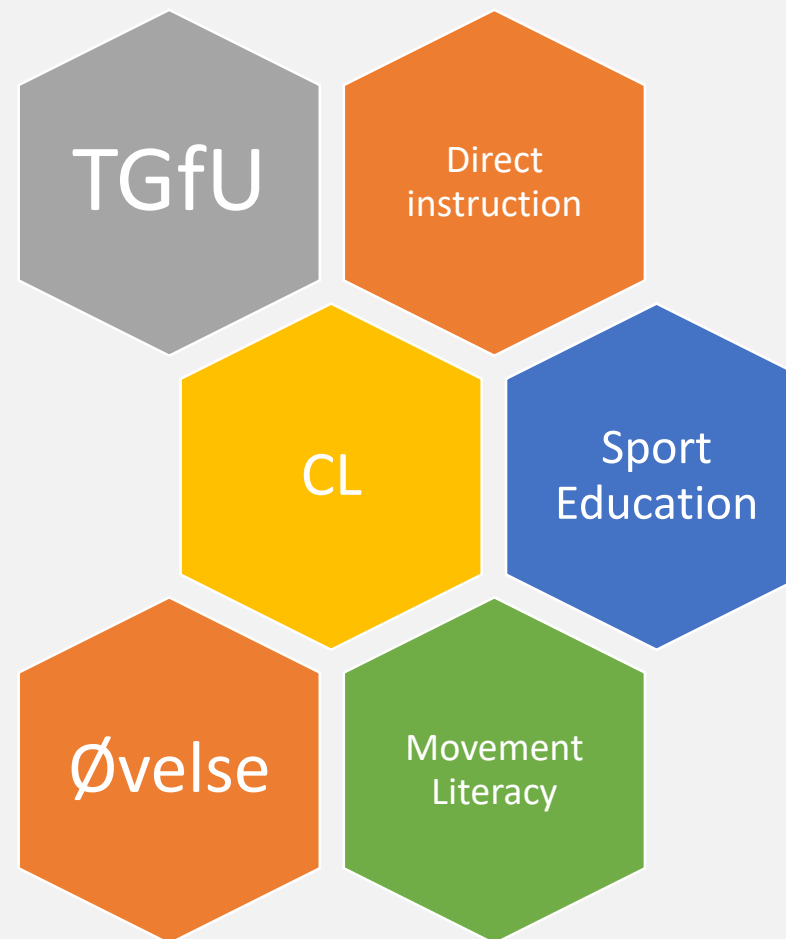
Almen dannelse og didaktiske modeller i idræt- og bevægelse

RE:MOVE Idræts- og bevægelseskonference

Aarhus den 2. december 2021

Esben Stilund Volshøj

VIA University College

Formål

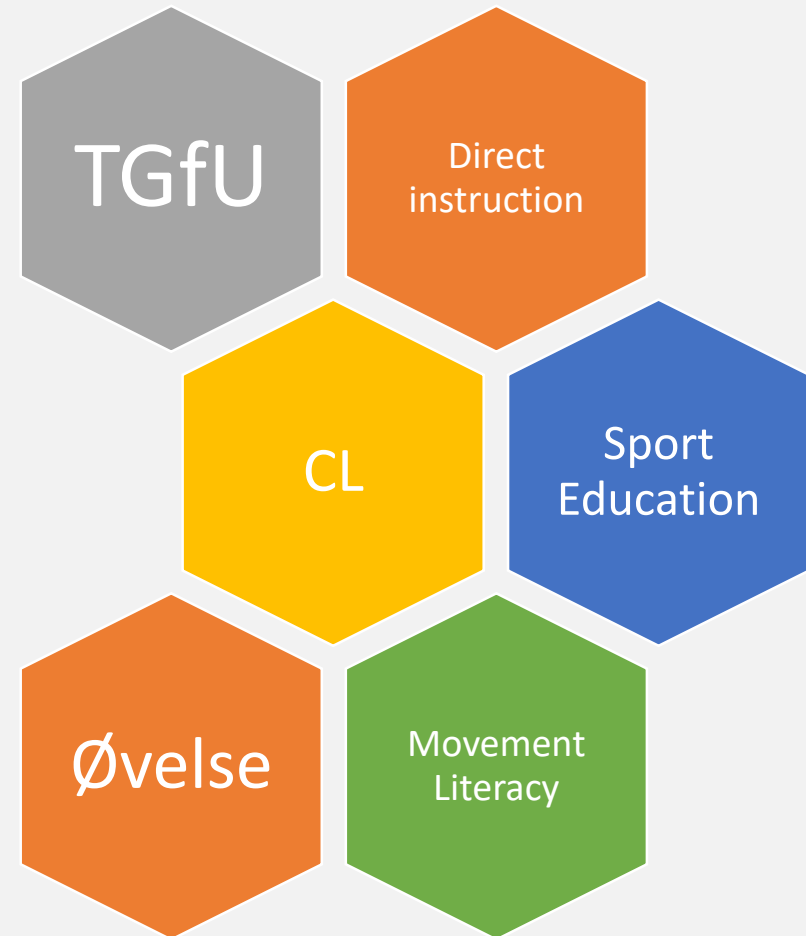
- At give inspiration til udvikling af idræt og bevægelse i daginstitution og skole med afsæt i idrætsdidaktiske modeller.

RE:MOVE Idræts- og bevægelseskonference

Aarhus den 2. december 2021

Esben Stilund Volshøj

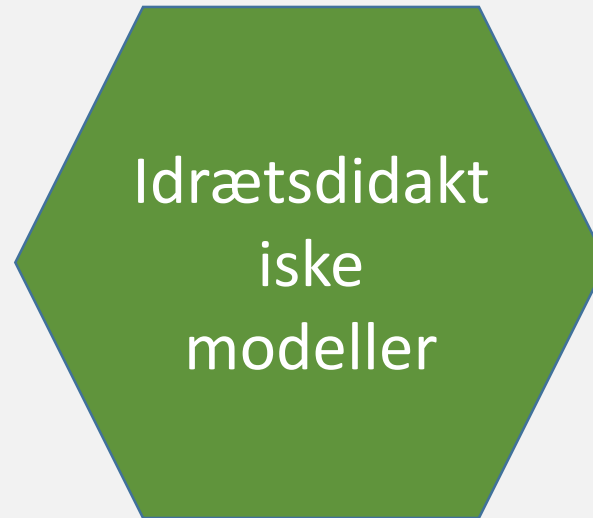
VIA University College

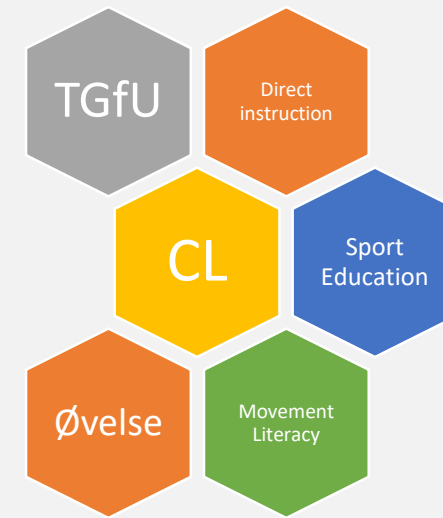
Agenda

Hvorfor er det relevant i en dansk kontekst?

Hvad er idrætsdidaktiske modeller og hvordan kan vi anvende dem i daginstitution og skole?

Hvordan kan vi vælge modeller?

Baggrund

Udviklet og anvendt til kvalificering af undervisning i idræt og bevægelse

- Skabe forskellige tilgang til idræt og bevægelse
- Skabe en højere grad af fordybelse

(Kirk 2013, Casey og Kirk 2021)

Udviklet og anvendt i forbindelse med idræt i skolen

Inspiration til idræt og bevægelse i både daginstitution og skole

Baggrund

- Forskellige mål, tilgange og indhold

Formålet med idrætsundervisningen i skolen

Stk 1) Eleverne skal i faget idræt udvikle kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer. Eleverne skal opnå kendskab til alsidig idrætskultur og udvikle lyst til bevægelse. Idrætsfaget skal give eleverne erfaring med og indsigt i idrættens betydning for sundhed og trivsel samt i samspillet mellem samfund og idrætskultur.

Stk. 2. Eleverne skal gennem alsidig idrætspraksis have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt ...

(Børne- og undervisningsministeriet 2019a)

Formålsbestemmelse for dagtilbuddet

Formålsbestemmelsen fastsætter, at dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og (almene) dannelse gennem et trygt og pædagogisk læringsmiljø.

Dannelse refererer både til det pædagogiske formål, pædagogisk indhold og form.

Læreplanstema nr. 4: Krop, sanser og bevægelse §9

Stk. 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

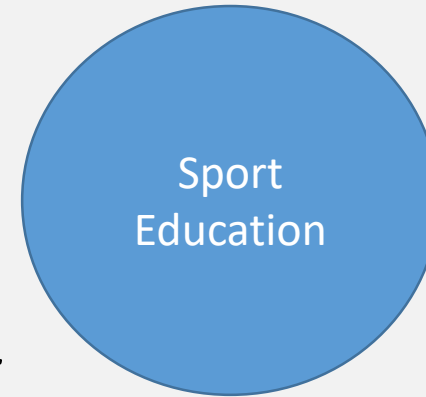
Stk. 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

(Børne- og undervisningsministeriet 2018)

Hvad er idræts- og bevægelsesdidaktiske¹ modeller?

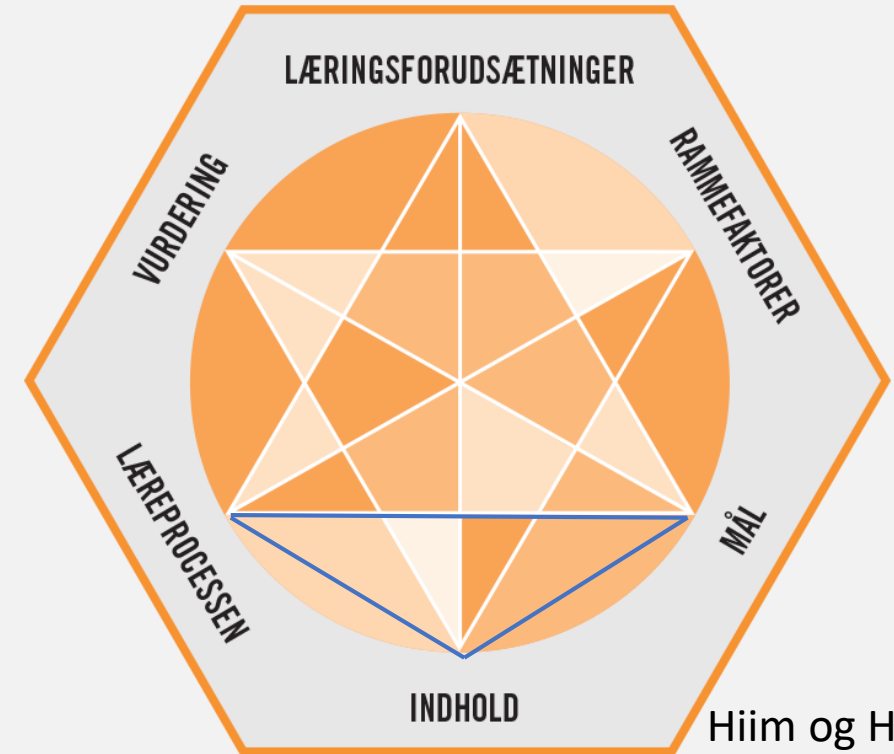
- En særlig tilgang til idræt og bevægelse
- Indeholder et tema for hvad modellen handler om – ofte angivet i navnet
- *1) Den engelsksprogede litteratur anvender begrebet "Pedagogical model". Efter præsentationen er jeg blevet gjort opmærksom på, at dette på dansk relaterer sig til dannelsesbegrebet, og det vil således være mere relevant at anvende begrebet idrætsdidaktik, der omhandler den specialiserede pædagogik som udøves i formaliseret undervisning. Det er således ændret i præsentationen.*

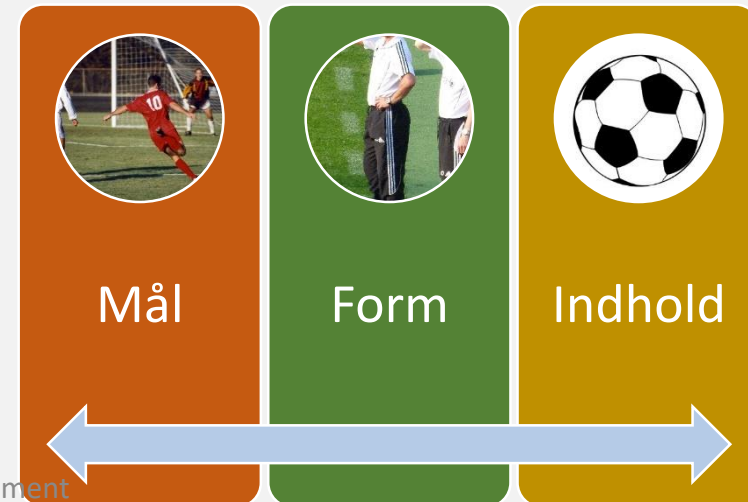
Hvad er idræts- og bevægelsesdidaktiske modeller?

- En særlig tilgang til idræt og bevægelse
- Indeholder et tema for hvad modellen handler om – ofte angivet i navnet
- Særlig optaget af sammenhængen mellem mål, form og indhold.

- 1) Mål
 - 2) Indhold og undervisningsstrategier der passer dertil
 - 3) Kriterier der sikrer en sammenhæng mellem form og mål (Kirk, 2013; Standal, 2018).
- Èt mål, én tilgang og ét indhold ad gangen

Hiim og Hippe 1997

Teaching Games for Understanding (TGfU)

- Udgangspunkt i børn og unges iboende lyst til at spille og lege.

Mål

- At kvalificere og udvikle børn og unges spilforståelse

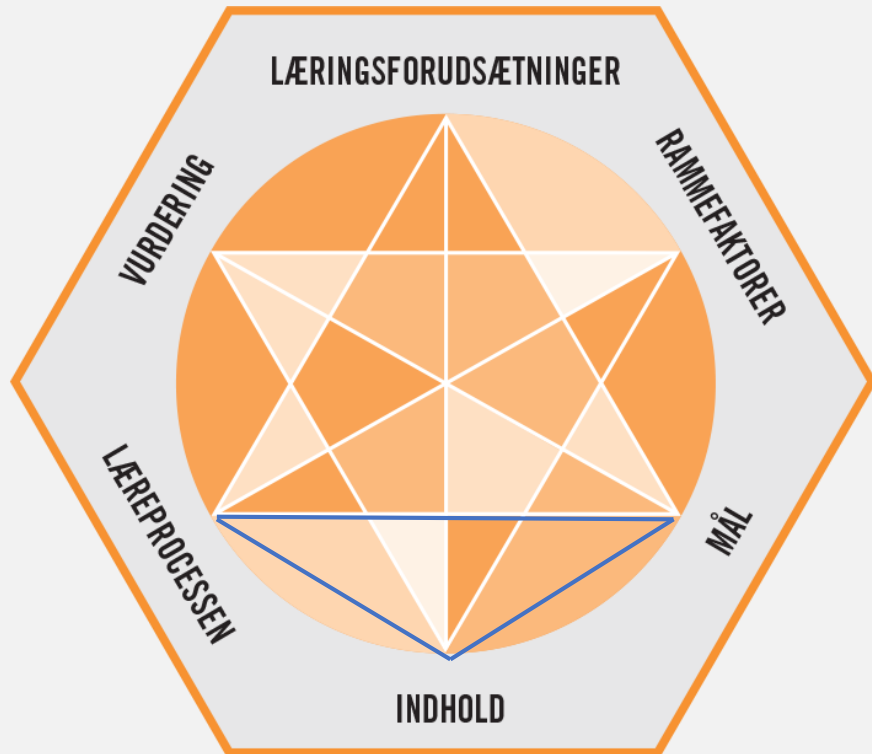
Kriterier

- Modificerede spil, der er tilpasset elevernes udviklingsniveau.
- Situerede undervisningsformer med fokus på spændingen og legen i spillet.
- Problembaserede, helheds- og fællesskabsorienterede undervisningsformer

(Bunker & Thorpe, 1982; Kirk 2017).

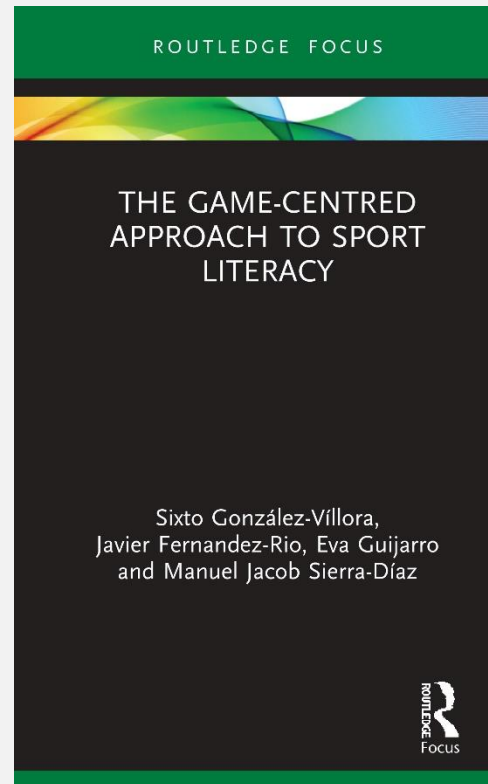
Teaching Games for Understanding (TGfU)

Hiim og Hippe 1997

TGfU inspirerede modeller

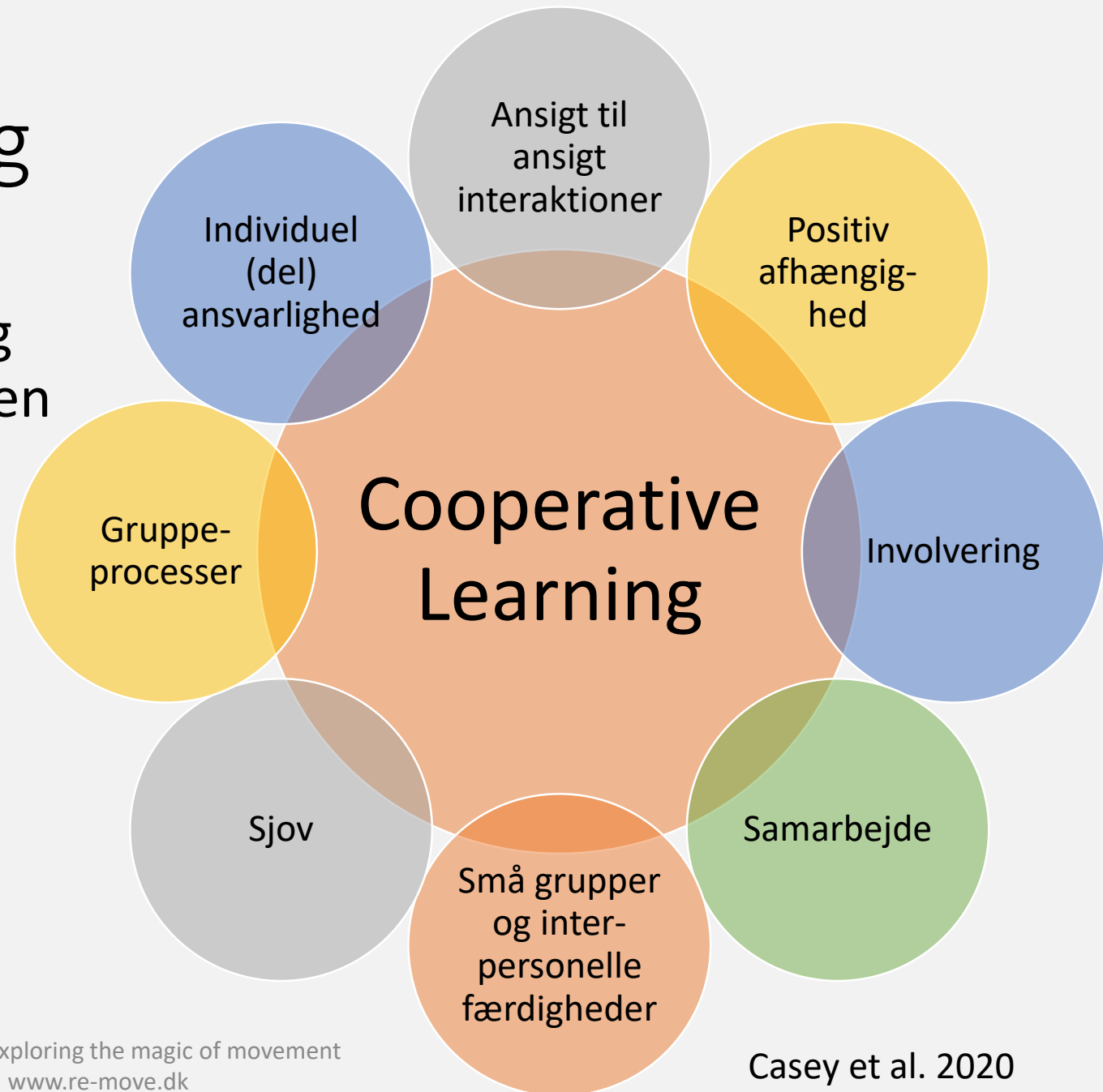
Cooperative Learning

Mål

- At børnene kan samarbejde og individuelt opnår succes med en given opgave.

Kriterier

- Heterogene grupper fx i forhold til køn, færdigheder

Cooperative Learning

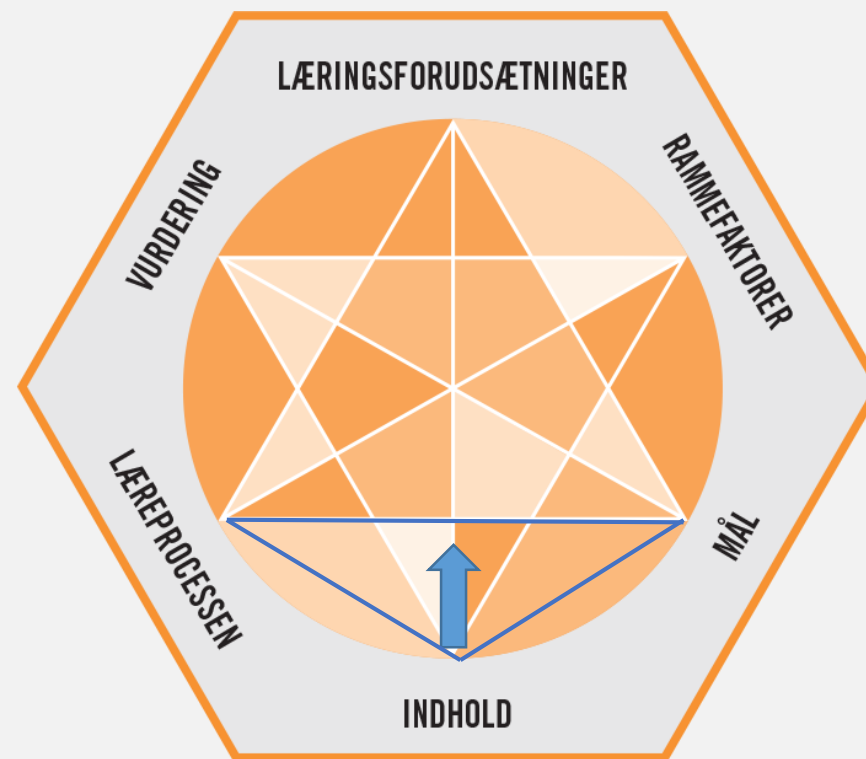
Mål

- At børnene kan samarbejde og opnår succes med en given opgave.

Kriterier

- Heterogene grupper fx i forhold til køn, færdigheder

Idræts- og bevægelsesdidaktiske modeller kan bevidstgøre om *hvordan* vi arbejder med idræt og bevægelse

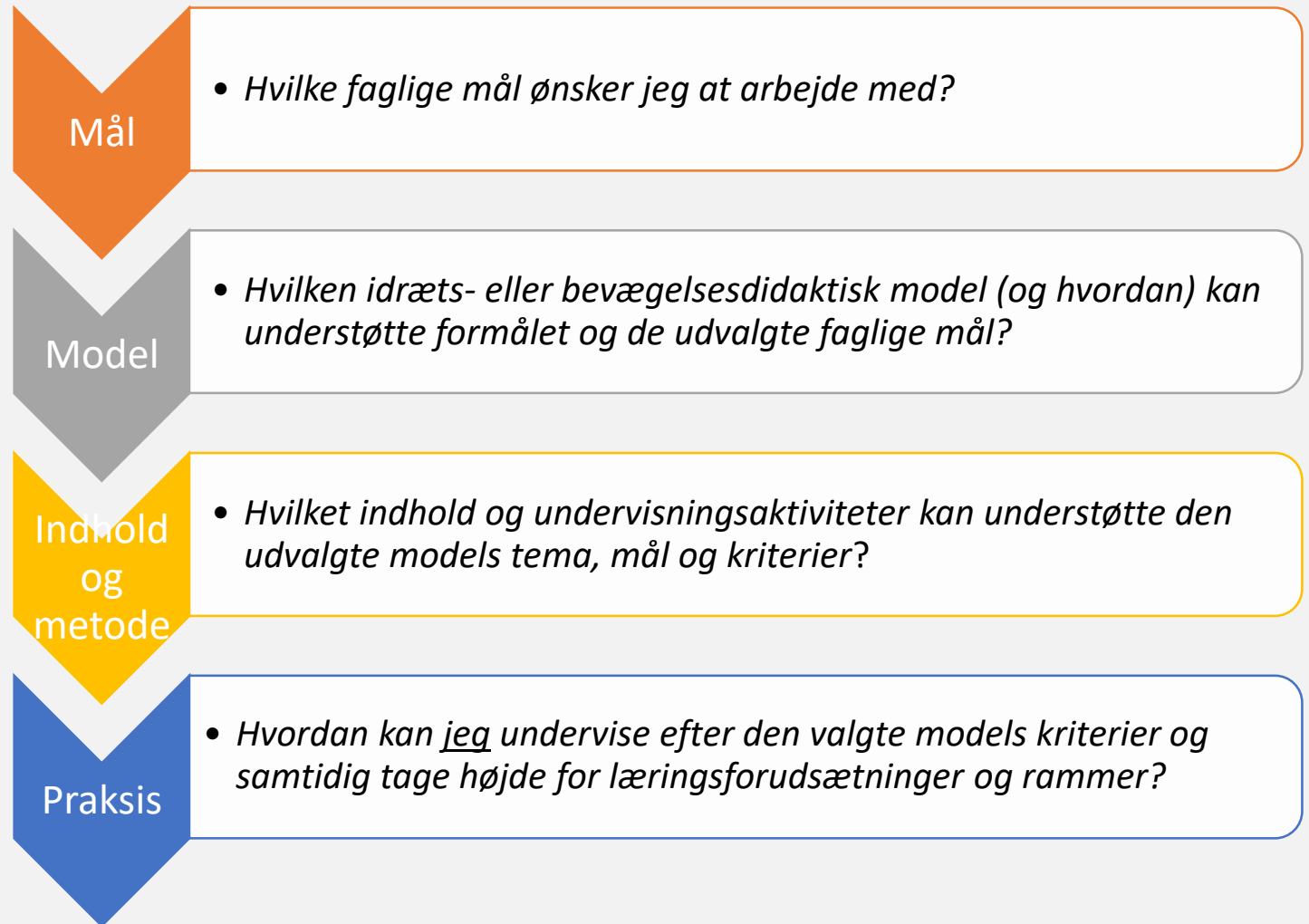

Flytte fokus fra indhold til sammenhængen

Hvordan kan man anvende idræts- og bevægelsesdidaktiske modeller?

- Start med målet
- Valg af model
- Valg af indhold og form
- Fra model til praksis

Forløb baseret på Cooperative Learning (CL)

Mål

- Indgå i forpligtende fællesskaber

Model

- CL

Indhold og metode

- Hip-hop – koreografi
- Delansvarlige, positiv afhængighed, arbejde i små grupper og følelsen af et tilhørsforhold.

Fra model til praksis

- Ikke erfarne dansere
- 3 gange af ca. 60 min.

”Det der med at vi skulle sætte en serie sammen, så man skulle tage imod andres ideer i stedet for, at det skal være efter ens eget hoved, det var ret fedt!” (Elevcitater, 2020)

Pointer fra praksisforløb

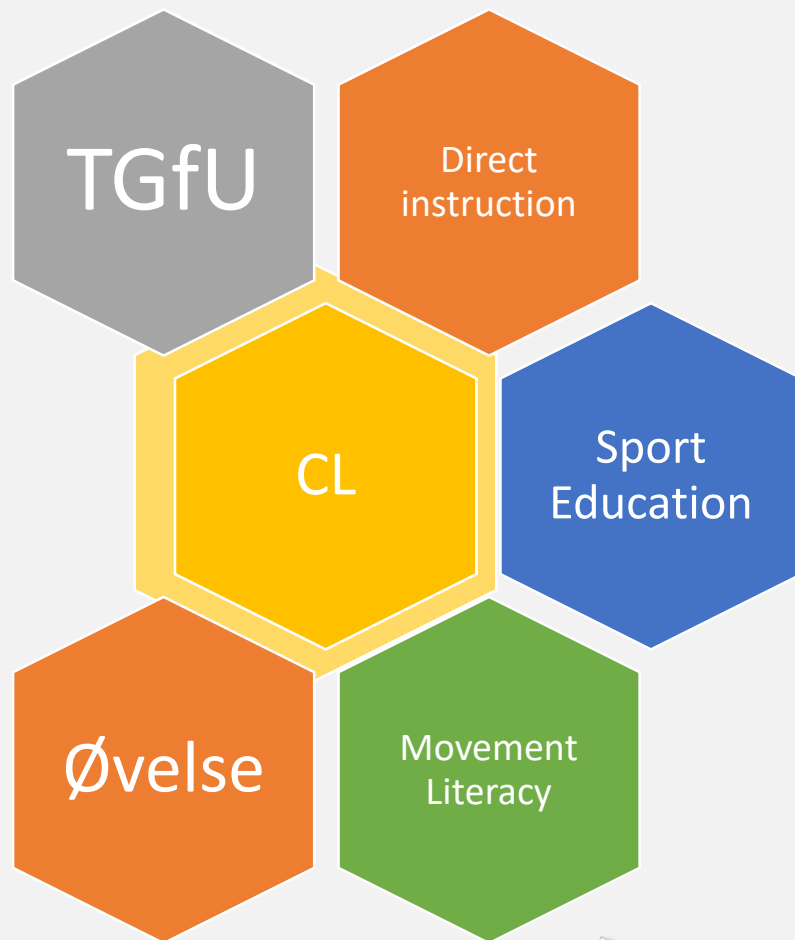
- Svært at holde sig stringent til en models kriterier (Casey 2009)
- Ikke design men retningslinjer
- Anvendes som inspiration til at forme idræt og bevægelse efter i dagsinstitution og skole (Casey 2021)

”Det der med at vi skulle sætte en serie sammen, så man skulle tage imod andres ideer i stedet for, at det skal være efter ens eget hoved, det var ret fedt!” (Elevcitater)

Modelbaseret praksis (MbP)

- Det er ikke anvendelsen af én model, som kan opfylde *Den Styrkede Lærerplan* eller *Fælles Måls* ideal om alsidighed men anvendelsen af flere forskellige modeller.
- Model**baseret** praksis
- Hvilke modeller skal vi så vælge?

Almen dannelse

Formålet med at arbejde med idræt, krop og bevægelse i daginstitution og skole er at bidrage til børnenes almen dannelse.

Formålsbestemmelse for dagtilbuddet

Formålsbestemmelsen fastsætter, at dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og (almene) dannelse gennem et trygt og pædagogisk læringsmiljø.

Dannelse refererer både til det pædagogiske formål, pædagogisk indhold og form.

(Børne- og undervisningsministeriet 2018)

Elevens alsidige dannelsesmuligheder i skolen

Eleven skal gennem idrætsundervisning udvikle og gøre sig konkrete erfaringer ift. alle fire kompetencer og deres indbyrdes indflydelse på hinanden, herunder særligt fokus på det kompetenceintegrerende dannelsesideal også kaldet almen handlekompetence (Rønholt, 2008).

(Børne- og undervisningsministeriet, 2019b)

Formålet med uddannelse

Formålet med undervisning er karakteriseret ved tre domæner

- Kvalifikation
- Socialisation
- Subjektifikation

Biesta 2013

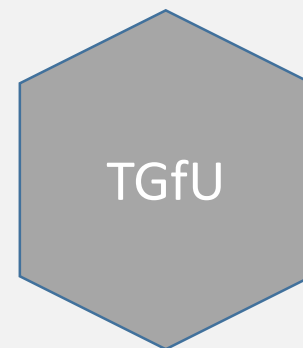
Idræt og bevægelse i daginstitution og skole bør derfor tilgodese alle tre domæner

Modeller og formålet med uddannelse

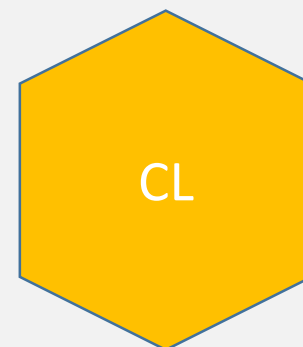
Baseret på temaet for en idræt- eller bevægelsespædagogisk model, må en almindennende modelbaseret praksis må tage højde for alle tre domæner.

(Jensen og Volshøj, in review)

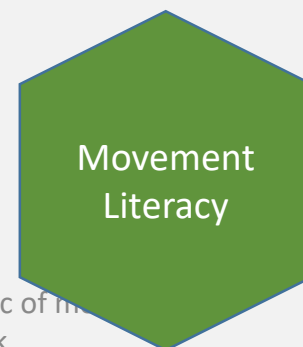

Temaer for PM

- Spilforståelse (kvalificering)

- Samarbejde (socialisering)

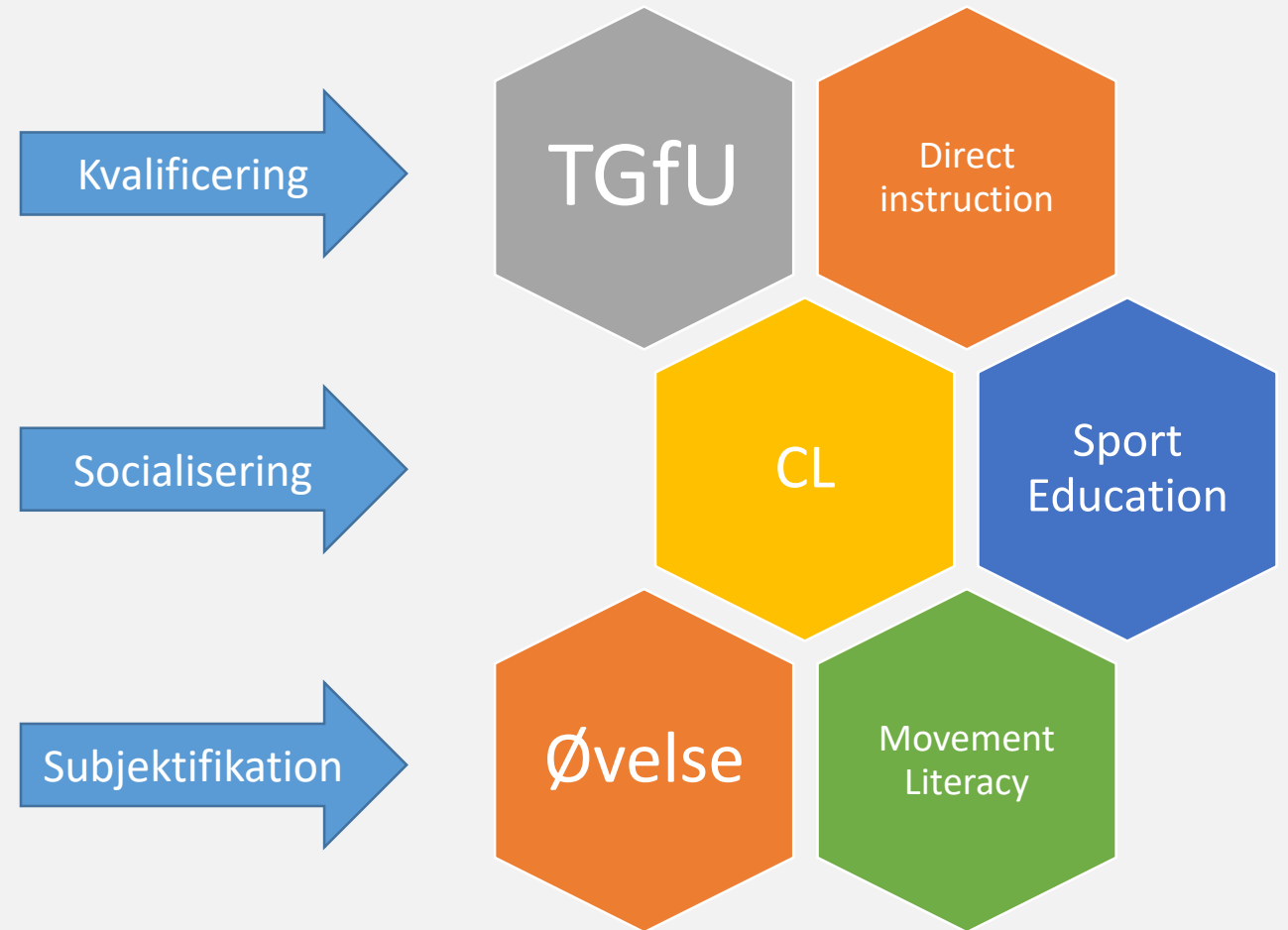

- Kvalitative oplevelser med bevægelse (subjektifikation)

En alment dannende modelbaseret praksis

Domæner kan informere en almen dannende modelbaseret praksis.

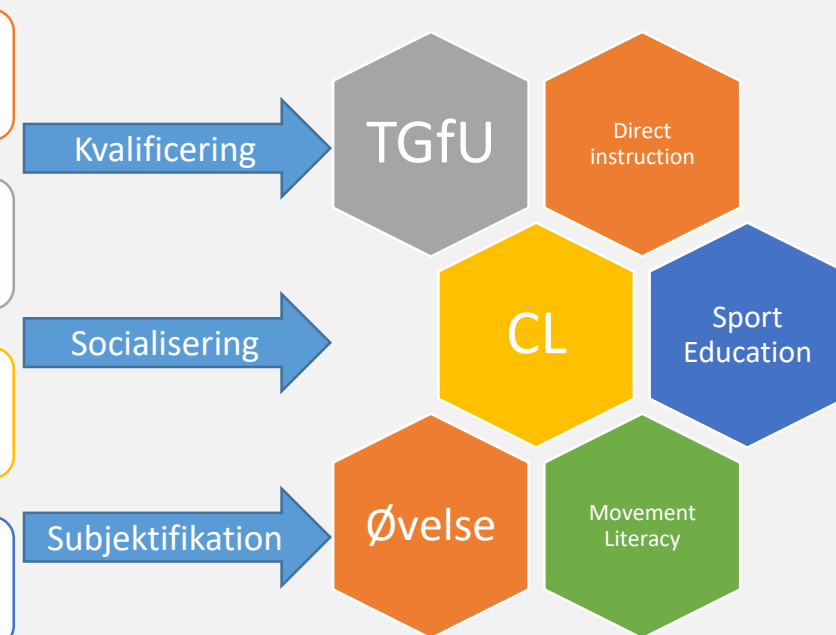
Opsamlende pointer

Rette opmærksomhed
mod den didaktiske
sammenhæng

Inspiration til at
forme idræt og
bevægelse efter

Alment dannende
MbP må relatere sig
til alle
3 domæner af
formålet

Idræts-bevægelsesdidaktisk model	Primære uddannelses-formål?	Tema, mål og kriterier
TGfU (Kirk, 2017)	Kvalificering	<p>Tema: Spilforståelse</p> <p>Mål: At kvalificere og udvikle elevers tekniske udførelse, taktiske forståelse, beslutninger i spillet, præstation og påskønnelse af spillet</p> <p>Kriterier: Elevcentreret pædagogik, modificerede spil der er tilpasset elevernes udviklingsniveau og problembaserede tilgange.</p>
Direct Instruction (Metzler, 2005)	Kvalificering	<p>Tema: Kvalificering af viden og færdigheder</p> <p>Mål: Fremme elevernes engagement i at øve færdigheder</p> <p>Kriterier: Deduktiv undervisning, individuel orientering og instruktion. Positiv og korrigerende feedback.</p>
CL (Casey & Quennerstedt, 2020)	Socialisering	<p>Tema: Samarbejde</p> <p>Mål: At eleverne kan samarbejde om en given opgave og den enkelte opnår succes deraf</p> <p>Kriterier: Fremme kropslige interaktioner, gøre elever delansvarlige for opnåelse af mål, skabe positiv afhængighed, samarbejde, fremme følelsen af et tilhørsforhold og at elever kan bidrage med noget, fremme et trygt læringsmiljø og arbejde i mindre grupper</p>
Sport Education (Casey & Kirk, 2021)	Socialisering	<p>Tema: Udvikling af kompetente, literate og entusiastiske sports personer.</p> <p>Mål: Udvikle sportsspecifikke færdigheder og fysisk kapacitet. Adaptere forskellige roller. Indordne sig under regler.</p> <p>Kriterier: Arbejde med sæsoner, forskellige tilknytninger til holdet, formelle konkurrencer, events, rekorder og festivitas i tilknytning til sporten.</p>
Teaching Personal and Social Response-ability (Casey & Kirk, 2021)	Socialisering	<p>Tema: Personlig og social ansvarlighed</p> <p>Mål: Udvikle fællesskabsfølelser, respekt og omsorg for andre, selvforståelse i forbindelse med idræt og bevægelse.</p> <p>Kriterier: Undervisningen må benytte sig af aktiviteter, der kan facilitere selv- og fællesskabsforståelse, der bærer en indlejret ansvarlighed, understøtte et læringsmiljø præget af respekt, tillid og omsorg.</p>
Øvelse (Aggerholm et al., 2018)	Subjektifi-kation	<p>Tema: Øvelse</p> <p>Mål: At udvikle sine færdigheder og forståelsen af sig selv som (idræts)menneske.</p> <p>Kriterier: Undervisningen må stilles subjektivt meningsfulde udfordringer, fokusere på indhold og mål, specificere og forhandler standarder for excellence og give eleverne tid til at øve sig.</p>
Movement Literacy (Standal, 2018)	Subjektifi-kation	<p>Tema: Kvalitative oplevelser med bevægelse</p> <p>Mål: At kunne bevæge sig trygt og i balance i forskellige situationer, at kunne læse aspekter af bevægelsesmiljøet, forudse bevægelsesbehov og -muligheder og respondere intelligent og kreativt på dem.</p> <p>Kriterier: Undervisningen må lægge vægt på den kvalitative følte oplevelse af at være i bevægelse. Undgå normative præstationsidealer, anvende undervisningsstile, der opmuntrer eleverne til at udforske deres potentialer for at være i bevægelse. Undgå demonstrationer af "rigtige" bevægelser, som eleverne skal imitere. Lægge vægt på samarbejde frem for konkurrence. Lægge vægt på evalueringsformer, der</p>

Litteraturliste

Aggerholm, K., Standal, O., Barker, D. M., & Larsson, H. (2018). On practising in physical education: outline for a pedagogical model. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 0(0), 1–12. <https://doi.org/10.1080/17408989.2017.1372408>

Annerstedt, C. (2008). Physical education in Scandinavia with a focus on Sweden: a comparative perspective. *Physical Education & Sport Pedagogy*, 13(4), 303–318. <https://doi.org/10.1080/17408980802353347>

Børne- og Socialministeriet. (2018). Den styrkede pædagogiske læreplan - Rammer og indhold, 60.

Biesta, G. (2013). *The beautiful risk of education*. Routledge.

Bunker, D., & Thorpe, R. (1982). A model for the teaching of games in the secondary school. *Bulletin of Physical Education*, 10, 9–16.

Casey, A., & Dyson, B. (2009). The implementation of models-based practice in physical education through action research. *European Physical Education Review*, 15(2), 175–199. <https://doi.org/10.1177/1356336X09345222>

Casey, A., & Kirk, D. (2021). *Models-based Practice in Physical Education*. Routledge.

Casey, A., MacPhail, A., Larsson, H., & Quennerstedt, M. (2021). Between hope and happening: Problematizing the M and the P in models-based practice. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 26(2), 111–122. <https://doi.org/10.1080/17408989.2020.1789576>

Casey, A., & Quennerstedt, M. (2020). Cooperative learning in physical education encountering Dewey's educational theory.

Jensen, M. M., & von Seelen, J. (2012). *Status på idrætsfaget 2011*. Haderslav: Det Nationale Videncenter Kosmos.

Kirk, D. (2017). Teaching Games in Physical Education: Towards a pedagogical model. *Revista Portuguesa de Ciências Do Desporto*, 2017(S1A), 17–26. <https://doi.org/10.5628/RPCD.17.S1A.17>

Metzler, M. W. (2005). *Instructional models for physical education*. Holcomb Hathaway, Publishers.

Standal, Ø. F. (2018). Kroslig dannelse - "Bevægelseslitteracy" som pædagogisk model. In J.-O. Jensen, H. T. Jørgensen, & E. S. Volshøj (Eds.), *Motion og bevægelse i skolen* (1st ed., pp. 55–69). København: Hans Reitzels Forlag.

Standal, Ø. F., Moen, K. M., & Westlie, K. (2020). «Ei mil vid og ein tomme djup»? – ei undersøgning av innhald og undervisning i kroppsøving på ungdomstrinnet i Noreg. *Journal for Research in Arts and Sports Education*, 4(1), 34–51. <https://doi.org/10.23865/jased.v4.1749>

Undervisningsministeriet, B. (2019a). *Idræt Fælles Mål*.

Undervisningsministeriet, B. (2019b). *Idræt Undervisningsvejledning*. Børne- og Undervisningsministeriet.

